

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a

platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Kláštorná sestra zachránila mu život!

V zimnej dobe biedy a nedostatku, zvlášte vo veľkých mestách, často sa stáva že mnohí delník, ktorí nevie si rozdeliť svoju ťažko zapracovanú mzdu, alebo premrhá krvopotné haliere na otravný alkohol, akonáhle týždeň nepracuje octne sa v biede, a hlad a zima hrozia mu záhubou. Takéto socialne zlo vyzaduje každoročne mnoho obetí, a ľudia nie aby hrdinsky niesli ťarchu života, aby zápasili so svetom, nedbajú na svoje povinnosti, na ženu, deti, na spoločnosť ale vrhajú sa slepo v náručie smrti. Jedon sa vraždí provazom, druhý sa podreže, tretí sa otrávi, iný zase dokončí svoju púť v chladných vlnách vody. Náš obrázok predstavuje tiež boj človeka so životom a smrťou, myslel že všetmu urobí naraz koniec v rybníku, ale na hrúzu smrti nepomyslel.

Milosrdná sestra Leonarda ktorá v blízkom zámku nemocného ošetrovala, vyšla si na prechádzku a zaslechla volanie o pomoc. Pribehla k miestu a hodila bojujúcemu svoj plášť a zachránila ho pred utopením. Či vylieči ho tento šlachetný čin sestry, a bude bojovať trpelivo v búrkach a nesnádzach života?

Poistenie dobytku.

Základ hospodárstva je dobytok, v tom má sedliak najväčšiu čiastku svojho majetku, to je jeho kapitál s ktorým obchoduje. Čím viac dobytku má hospodár, tým viacej mu prináša jeho hospodárstvo a preto najväčšie nešťastie pre roľníka je, keď mu dobytok uhynie.

Kolko máte roľníkov, ktorý prišli následkom všelijakých nákazlivých chorôb a inou príčinou o svoj dobytok a od tých čias neboli sa vstave zveľadiť, z dlžôb vyplatíť, ba čo viac i na mizinu vyšli.

Známy sedliak, ktorého majetok obnáša 6000 korún, živil sa horko-ťažko, ale statočne. Rok po roku mu uhynul dobytok, raz krava, raz vol, raz jalovica. Kapitál zašporený nemal, ztrata pri dobytku priniesla ztratu i v hospodárstve, vo výnose podzemkov. Dlžoba rástla až prišiel na vniroč.

Škoda, že nemám štatistické dáta pri ruke, ct. čitatelia veru by ste sa zadivili, vidiac aký ohromný kapitál je v našom dobytku.

Vzdor tomu, že dobytok je najdôležitejším činiteľom v našom živote hospodárskom, nik nepomyslel ešte u nás na poistenie dobytku hovädzieho i koňského. Máme poistenie proti ohňu, ladovcu, poistenie na život, poistenie proti úrazu, len o poistenie základu hospodárskeho, o dobytok sa posiaľ nik nestaral.

Po ohni, mnohí chudobní ľudia dostanú povolenie od obcí, zbierať milodary pre seba, a my útrpnosť cítíme oproti nim a neuzavreme srdcia naše, akým spôsobom by ste ale ľudia moji prijali takého chudobného sedlička, ktorý by vás prosil o pomoc vravia, že mu volečky jeho uhynuly?

Zaiste nemali by ste s nim tolkej útrpnosti ako s tým pohorelcom. A verte mi, že ten sedliček je poľutovania hodnejší ako ten pohorelec. Prečo to?

Preto, lebo proti ohňu mohol sa nechať poistiť každý, dnes obnosy assekuračné nie sú veľké, ale oproti pádu dobytku nemohol sa zabezpečiť a preto ztrata táto je nenahrateľná.

Je toto veľmi vážna otázka pre našich sedliakov a potrebné je, aby sa o nej pojednávalo a som presvedčený, že by sa v tomto ohľade veľmi mnoho dobrého dalo urobiť. Začiatok celého pohybu musí výstúpiť zo Skalice, kde mliekarské družstvo už je založené a som presvedčený, že skalický pán dekan si vstúpi na čelo celej tejto záležitosti, najväčší význam majúcej, v živote našich roľníkov. Rozoberanie tejto otázky nech je predmetom našej schôdzky hospodárskej a našej porady, aby sme čím skôr zabezpečený mohli byť proti škodeniu, ktorému vyhnúť nám je nemožno.

Na Morave majú zavedené nutné poistenie oproti nákazke pľúcnej, slezinej a proti „slintavce a kulhavce“, už od roku 1884. Čas je tu, aby sme my aspoň po 20. rokoch začali volať v tomto ohľade pracovať, ja som presvedčený, že práca táto by mala najkrajší výsledok

Roľník.

Otvorený list

p. katechetovi K. Bielikovi a dš. p. dekanovi Dr. L. Okánikovi.

Zajímavý a smutný, pravdu hovoriaci úvodník som čítal v poslednom čísle „Pokroku“, ohľadom našich škôl. To isté, čo môj priateľ roľník a otec zakusil zo svojimi dieťkami, som mal aj ja nižej podpísaný. Neni tomu ani 14 dní, čo moje do druhej triedy štátnej školy chodiace dievča ma pýtalo, aby

som jej kúpil katechismus, čo som aj hneď učinil a jej žiadosť vyplnil, ale ako som bol prekvapený, ba môžem povedať z celej duše pohnutý, keď som jej ho dal, ona mňa hneď osloví: Tatičku ten není dobrý, pýtam sa a prečo dieťa moje? a povie, že vraj je slovenský, oni že taký nesmejú mať, lebo že si už aj Horvátku priniesla taký, a páter Katecheta, že ju s nim poslali preč, že musí mať maďarský. Tu ostanem ako bez povedomia a pýtam sa, no jako vás tedy učia náboženstvo, keď ešte ani slova maďarsky nevieš, tu mi začne to nevinné dieťa monokovať. Islen nekismerjünk ó szerezünk neki szolgajuk ekép idvezeljünk, pýtam sa dieťa moje a čo je to? tá zostane udivene hľadeť a dostanem odpoveď. Tatičku ja neviem! —

Sopnem ruky a zvolám: Bože moj! ja hľadím na školu jako na chrám Boží, jako v chráme tak aj v škole sa učí a vstúpuje do srdca dieťok úcta k Bohu a láska k bližnému. (Beda ale národu kde škola prestala byť chrámom) a čo bude z našich potomkov, keď už aj to sv. náboženstvo im chcú hneď z útleho a nevinného srdiečka vykynúť, lebo rodič si myslí, keď už posielal dieťky do školy, že tam sa učí sv. pravdy a preto venuje viac výchovu mladším, ale aké sklamanie, keď to, čo sa doma naučí v sladkej materčine sa mu predkláda celkom v nesrozumiteľnej a dieťatu neznámej reči. A preto súc povedomí svojho rodičovského práva, môj hlas na správcu školy tejto posielam a pýtam sa, či chcú z našich dieť len demokratov a anarchistov vychovať? lebo kde není náboženstva, tam panuje bezbožnosť a z tej máme už mnohé príklady a preto ja mojím deťom žiadny maďarský katechismus nekúpim, ale len výlučne slovenský, z ktorého aj ja jako otec môžem učiť a dieťky vyslychať.

Po druhé sa tu verejne pýtam, p. Katechety, kto mal to právo nariadiť vám naše útle dieť v maďarčine náboženstvo vyučovať? Či vy nejste vo škole apoštolom? a takým ako náš Spasiteľ nariadil? Ja myslím, že „idte po celom svete a kážte všetkým národom,“ teda nie len tým lebo oným, ale všetkým, či tie slova sa nevztahujú aj na nás Slovákov? Či my nepatríme do spoločnosti ľudskej? Či sme my ľudia bez duše, bez srdca, bez rozumu. Či vás p. Katecheta sa netýkajú slova, že nemáte poslúchať ľudí viac ako Boha? A ako to robíte, či nie tak? lebo nech je to rozkaz aj samého p. arcibiskupa je nesprávny, nespravodlivý, áno nekresťanský a tu hovorím z ústami spasiteľa, kto nečo podobného robí, nech je vám ako pohan a publikán!

Abych ale otvoreno a verejno mlúvil, lebo u mňa je to tak po sedliacky, čo mám na srdci to mám aj na jazyku. Kladam ešte otázky aj nášmu v. p. dekanovi, ktorý sa tak otcovsky stará o sverené stado svoje.

Či máte vedomie o tom, že naše dieť, jak vo škole každodennej, tak v chráme Božom, vo škole opakujúcej sa učia náboženstvo v reči nie materinskej? Či tieto malé a nevinné duše nepatria tiež do stáda vášho? Či hľadíte cez okuliare na stav veci tejto a či nezakročíte čo aj vašou sv. povinnosťou je proti veci tejto? Lebo ináč sú márne vaše snahy, márne vaše kroky, keď to necháte ísť len stranou, tak sa splní naše starodávne porekadlo: Zohybaj ma mamko dokiaľ som ja Janko, až ja budem Jano neohneš ma mamko. A preto ešte raz ku vám volám, chyťte sa práce, uveďte nám do škôl slovenský katechismus jako býval, lebo slovenskému deckovi patri slovenský katechismus.

Michal Tomík.

roľník, otec viacero dieť.

**Odporúčajte „Pokrok“
Jedno číslo stojí 1 kr.**

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Smolenice. Veľactený Pane redaktor! Pýtali ste sa či spíme?! Horkýže spíme, čo sme navyknuti rezkému životu. Je pravda, že aj teraz si pretieram oči, či vidím a či snívam?! Bol Vám to krásny pohľad na tú štíhlu, malovanú našu mládež na katerinskú závalu! A vidieť jej počestnosť, svornosť a lásku uchvacuje ducha. Vie oni spojiť zábavné s poučným pretkávajúc medzihry rečňovaním dľa svojich síl. Peknými rečami uvítali hostov a povzbudzovali shromaždenú mládež k vytrvanlivosti, svornosti Miško Kocian predsedsa mládenecov a Imrich Hubinský náš budúci Lévi. Po nich rečnili mnohí a valne shromaždené naše ct. obecenstvo hlučným potleskom odmeňovalo rečníkov. Avšak nemôžem pominúť, žeby som nepokázal na jednu zriedkavú perlu srdca nášho ľudu. 26. nov. volili sme p. učiteľa miesto nášho dosavadného p. učiteľa Martina Jurenku úprimného priateľa našej šľachetnej mládeže a ľudu, ktorého nám vzali do blízkeho Bolerázu za organistu a učiteľa. Aj na tomto mieste im blahoželáme! Z tejto príležitosti sme usporiadali ľuďom zábavu v našom kruhu, naši páni občania sa vo valnom počte dostavili, medzi ktorými sme videli čestných priateľov nášho ľudu jak z miestnej tak z blízkeho vidieku inteligencie. V podvečer objavil sa v našom kruhu náš školskou stolicou jednohlasne novozvolený p. učiteľ František Tomkuljak v sprívoe obyválneho p. učiteľa Martina Jurenku, našich dobrých vodcov a úprimných priateľov, kde na nich nemalé prekvapenie čakalo. S odchádzajúcim sa lúčili, prichádzajúceho srdiečne vítali. V mene mládeže pozdravil ho predsedsa mládeže Miško Kocian prosiac ho, aby sa ujal mládeže, aby ju viedol k dobrému a nešťranil sa jej. Imrich Hubinský zase v mene občanov, aby nášho sverené dieťky v dobrom duchu vychovával. P. učiteľ odpovedal dobre premyslenou rečou hovoriac medzi iným, že vyjadrené žiadosti sú úlohou jeho života a jeho povolania. Potom lúčili sa s odchádzajúcim pripomínajúcim, aby na nás nezabudol. P. učiteľ Jurenka dojata odpovedal prízvukujúce, že na Smolenice nikdy nezabudne. Potom padlo aspoň 15 rečí lúčiacich a uvítajúcich. Hľa tak si cíti náš ľud svojho učiteľa, víta ho srdiečne, keď vidí v ňom priateľa svojho! Nehaňme halenu, lebo pod ňou perly sa skrývajú, len ich treba vyloviť.

Naša mládež hotová je na fašiangy s Mánotratným synom a včul pilne sa chystá k štedrému večeru s „Príchodom Spasiteľa.“

Kým výspomenuté zábavy sa u nás dialy, zatiaľ odchovalci Ickovi zarezovali okná na synagoge s týčkami. Hľa ako si ich vychovali, také ovcie si z nich berú. Napred ich dusia alkoholom, a keď ich mravne znivočili obrátia sa proti nim, potom ich so žandarmi sháňajú. Kresťania kedy vám už raz svitne v hlave! Či nikdy?!

Slavičín.

— Letnič. Vážený pán Redaktor! Jestli za dobré uznáte, láskave prosím, ráčte týchto mojich pár riadkov v našom oblúbenom „Pokroku“, uverejniť.

Už od nového roku k nám chodia novinky „Pokrok“, ale ja teprv po prvýkrát chytám pero do ruky a veľmi sa teším, že môžem radostnú novinu sdeliť eteným čitateľom. Naša dedinka je malá, ale není veľmi zaostalá proti iným, trebárs aj väčším dedinám. Máme tu „Katolícky čítací spolok“, ktorého sa naši mládeneci zo začiatku jakosi obávali, ba niektorí naň aj škamrali, z ktorých ešte aj včul sú asi štyria, ktorých mena nechcem hneď udať, až jestli nezavrú ústa, zaslem jejich mena. Včul ich len značím, aby ich ľudia len v Letniči poznali: V., P., V., Š., B., M., a V., D. Jestli by ste ale vy mládeneci ktorých sa to netýka ešte o nekom nečo vedeli udatej to tiež, alebo aspoň mi to rieknite, ja to z radosťou opíšem a pokarhám ho, aby spolok nechal v tichosti, jestli medzi nás nemieni vstúpnúť. Konečne musím sdeliť včel. čitateľom to, čo ma najviac teší, to jest, že ktorí do včulka sa nás najviac obávali, ty sa k nám privinuli a ešte jak sa mi zdá aj viac by chcelo pristúpnúť. V krátkom čase sa dali zapísať nasledujúci: Ciprian Kumpan, Florian Buzda, Ferdinand Krajčovič a Ján Krajčovič, ktorým vrelú pochvalu a vďaku vzdáva

Mládenec.

— Petrová ves. Vážený pán redaktor! láskave prosím, ráčte týchto mojich pár riadkov v našom obľúbenom „Pokroku“ uverejniť.

Jako je už známo, mi tu máme založený „Potravný spolok“, ktorý už dva roky účinkuje pre dobro ľudu; za to česť a chvála nášmu duchovnému otcovi a niektorým dobrým občanom z Petrovej vsi a z Letničia, ktorý horlivo pracovali, aby spolok čo najskôr založený bol. No ale by nám ho chceli „kazári“, z niektorými jejich služobníkmi zničiť. Už dávno som očul od jednej ženy, že vraj múku tam majú od petroleju zasmradenú a že pečivo tam majú veľmi kyselé; ale to na žiaden pád pravda není, pretože petrolej pri múke není umiestnený, aby sa mohla múka zasmradiť a pečivo že je kyselé, to riekla len aby mala nejakú príčinu, lebo ona tam donekud chodila kupovať. Preto upovedomujem tých ctených odberateľov, že komu sa čo vo spolku neľúbi, buď sa mu to zdá drahé, nech si ide kúpiť k židovi a nech zkusí jaký je u žida tovar, ten lacnejší a ukáže nám ho, jako už aj jeden prišiel do spolku a niesol si chlieb, že vraj od „paničky Remlovej“, za 29 kr. u nás máme za 30 kr. ale u nás je opravdový rezný a bol o 3 dk. ľahší jako ten kazársky; jako ale videl, že je vo spolku väčší, zapršťil sa jako ruža a utekal preč, ani s Bohom nedal, jak by ho bičom nekto šľahal. To videl na vlastné oči.

Jano Chalupár.

— Z Holiča. Blahorodý pane Redaktor! S radostou vám oznamujem, že i u nás začína svitať, to jest začína sa pracovať. Náš vel. p. kaplán Dr. Herold, porozumiac času, začal nám vydržiavať prednášky v „Kat. Kruhu“ a síce o socialisme, ktoré hodlá po viacej nedel vydržiavať. Zaiste ani lepšej otázky si nemôhol vybrať, ako práve otázku sociálnu, lebo dneska je plný svet rozličných hesel, tak že človek ani nevie kde je, a čo je. Obzvlášťne o socialisme sa mnoho hovorí i u nás v Holiči, len že žiadny vlastne nevie čo je to ten socialismus a preto sme povďačný pánu kaplánovi, že nám tú otázku mieni rozlúštiť. My z radostou budeme jeho prednášky navštevovať, lebo otázka sociálna sa nás všetkých hlboko týka, už či remeselníkov, roľníkov, lebo delníkov všetkých jednako. Hor sa tedy bratia do „Kat. Kruhu“ už či sme údovia Kruhu, lebo nie sme, prístup má každý, jako to i sám pán prednášateľ oznámil, že čím nás bude viacej, tým ho to bude viacej tešiť. Povstaime už raz zo spánku duševného a prebúdzajte sa k životu. Pracujme zakiaľ je deň, lebo pride noc, kde sa viac pracovať nedá. Vy ale velebný pane, kráčajte po tej ceste, ktorú ste začal, poučujte karhajete, povzbudzujte nás k dobrému a vytrvajte až do konca, lebo i sväté písmo hovorí, že nie ten kto začne, ale kto dokoná ten bude spasený.

Krajčír.

Kupujte v potravnom spolku!

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

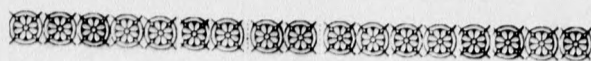
Zúžitkovanie sbieraného mlieka. V minulom čísle naznačili sme, že sbierané mlieko sa v mestách veľmi ľahko odpredá, k domácejmu upotrebeniu, ako na varenie a miešanie s čiernou kávou, na mliečne polievky, na zadelávanie testa atď. O mnoho dôležitejšie je zúžitkovanie sbieraného mlieka na syry. V prvom rade vyrábajú sa zo sbieraného mlieka malé, jemné syrečky, ktoré nevyžadujú dlhú dobu na zranie. Takéto syry musia mať jednakú farvu, jemnú chuť a nesmú byť tvrdé alebo horké. Dôkladná znalosť vyrábania syrov zabezpečí výrobkom dobré meno, aj stály odbyť. Spracovaním sbieraného mlieka na syr dá sa speňažiť jeden liter sbieraného mlieka na 3 kr. jeden liter tučného, neshieraného mlieka na 9 kr. Ako je to možné? Takto. Kyselé sbierané mlieko nemá nikdy tej ceny, ako sladké odstredené mlieko z mliekarny, kyselé nedá sa tak upotrebiť, ako sladké, preto sa zaň nedocieli taká cena nikdy. Toto slúži hlavne ľuďom mlie-

karstva neznalým za poučenie. *Čo zapríčiňuje srazenie mlieka?* 1. Premena krmu, 2. rozličná teplota, 3. rôzny obsah vody v mlieku.

Francúzsko dorobí ročne asi 90 millitr. mlieka. Spotreba mlieka je tam dvakrát tak veľká, ako spotreba vína.

Syrarstvo francúzske kvitlo už v 15 a 16 století.

Svoj k svojmu a vždy dľa pravdy!!!

Čo nového doma.

Obštrukcia ide ďalej. Tisza nemôže sa hnúť, hrozí násilím. Kossuthova strana zhlavovala svojho vodcu Kossutha, tento vyslovil sa proti obštrukcii. Gróf Jan Zichy vzdal sa predsedníctva ľudovej strany, lebo niektorí členovia strany obštruuju. Zichy je ale za poriadok a riadnu prácu v parlamente. Možno je, že sa pojednajú a asentýrka predsa snáď bude pred Vianocami.

Drobné zprávy.

Pozvanie

do mimoriadneho valného zhromaždenia, *Gazdovsko potravného spolku pre Radošovce a okolie*, ktoré sa v nedeľu dňa 13. januára 1903 v miestnosti kat. školy radošovskej o 3 hod. popoludní vydržiavať bude.

Predmet:

1. Zpráva správy o stanovách.
 2. Vyvolenie dvoch členov pro uhodnovenie zápisnice.
 3. Zmena, poťažne doplnenie stanov v smysle výroku kr. sedria.
- Členovia dostavte sa všetci.
Radošovce 6. nov. 1903.

Správa.

— Odberatelia „Pokroku“ platte za časopis, čakáme celý rok, neplatiaci odberatelia by zneвозмоžnili tak lacné vydávanie „Pokroku“. Teda konajte svoju povinnosť.

— Členom mliekarny do pozornosti. Splácajte podiely čo najskorej, do nového roku musí byť všetko splatené. Splátky a nových členov prijíma a stanovy vydáva pokladník J. Hasička doma, v nedeľu a vo sviatok večer v „Kat. Kruhu“.

— Prednáška V nedeľu 6. decembra večer o 7. hodine bude prednáška o vinohradníctve v miestnosťach „Kat. Kruhu“.

— Odpredaj. V nedeľu 6. decembra večer o 8. hodine bude cestou verejnej licitácie odpredávať „Spolok sv. Vincenca“ v miestnosťach spolkových **sečnú lúku a zelnicu** ku domu prísluchajúc.

— Z Holiča nám oznamujú, že dňa 15. nov. 1903. vydržiavali tam na veľkej hospode starí vyslúžilci podarenú zábavu. Naši holičskí mládenci ktorí nás v hojnom počte navštívili, zabávali sa v najlepšom poriadku. Vďaka horlivému, vážnemu výboru. Čistý výnos poskytnutý bol dvom nemocným vyslúžilecom, ktorí za podporu bratom srdečne ďakujú.

Starý bosňák.

— Zo Gbelov nám píšu: Dňa 29. nov. 1903 vydržiaval nás „Gazd. potravný spolok“ druhé svoje valné zhromaždenie pri veľkej účasti členov. Obratu mal spolok 87,782 korún 97 hal. Čistého zisku docielil, 1700 korún. (Budúčne viacej.)

— Voda na všetky strany: Obec *Kátov* pri Holiči bola po tieto dni vo veľkom nebezpečí vtopenia, voda tak obkľúčila obec, že obyvatelia pomýšľali už na stábovanie. Morava robí strašné škody a o regulácii nepočúť nič.

Kukátko.

XVI.

Aby ho aj s učenosťou! Na svete každý chce byť múdry a za všetky poklady nechce, aby ho kto držal za hlúpeho. Jako keby tá múdrosť vôľu obveselila, človeka veselého a opravdove spokojného učinila. Kdežto vieme a každodenná zkušenosť učí: že práve tí osvietení sa strielajú, život si ztrpčujú, najviac sa so svojimi múdrosťami napádajú a ničo zla, ktorého by z takých učenených hláv nevyšlo. Moje presvedčenie je toto: či si delník, či učebár, či kňaz, či roľník, či pravotár, minister, richtár, sitár, brdár, koritár — rob svoju prácu, plň verne svoje povinnosti a pracuj v diele stvorenia, aby si sa stal užitočným údom spoločnosti ľudskej a vtedy si učeny, vzdelaný a dobrý chlap, keď fa i sto filozofov za nič nemá a tebou poháda. Čo stojí učenosť bez charakteru, múdrosť bez svedomia, nafúkané frazy bez jemného, utlocitného a láskavého srdca, doktorské diplomy bez namáhania sa pre dobro človečenstva a jeho blahobytu pozdvihnúť? Nič a stokrát opakujem: Nič!

Zišli sa dva učenci a ja som očúval jejich rozhovor a pretože obidva boli zaujímaví odblesknu som ich (vyfotografoval) pre svoje kukátko. Pozrite sa na nich a očúvajte!

„My sme to so svojou učenosťou ďaleko privedli“ povie neznaboh.

„Kam?“ pýta sa ho súdruh.

„Naučili sme ľudí, že všetko je od náture. Boha niet, kresťanstvo je humbug. Vyzpitovali sme tajnosti všehomíra. Naša električka, prírodoveda, atomismus, hviezdárstvo, výtčné vynálezy obrovským krokom kráčajú vopred a čo chvíľa ľudstvo vyvedené bude z bludu a klamu a všetky náboženstva stanú sa zbytočnými ba považované budú za farchu, bremeno a zlo pre spoločnosť ľudskú a za nepotrebné haraburdy.“

„Tak! A s morálkou (mravoveda) jak obstojime. Ktorá veda nás naučí, ako treba žiť? Sebe a iným prospesným sa stať? Ľudí oblažovať? Dobro napomáhať? Škodné a záhubné vetvy na strome človečenstva odstraňovať? Zlé náruživosti utlačovať?“

„To všetko nás naučí moderná veda,“ povie náš múdre od západu.

„Moderná kultúra a veda zaslúži všetku česť — pane — ale ona ešte ani jedného človeka úplne neuspokojila. Dala nám zednárov, socialistov, nihilistov, všeliakého kalibru ľudí a nespokojníkov. Všetci chceme byť tu na svete šťastnými, blaženými, a pritom všetkom nevieme si poradiť, kričime, debatujeme, napádame každého, kto má viac o groš vo vrecku slovom: dľa moderného smýšľania a našej vysokej vedomosti nevieme kam z konopi.“

„Hm, ešte ľudstvo nedospelo tak vysoko, aby všetky vrstvy uspokojit mohlo.“

„A ani nedospoje. Na svete vždy budú múdri, blázni, učení, sprostí, majetní, nemajetní, usilovní, leniví, triezvi, opilí, mravní a nemravní a len zákon náboženský je v stave všetko zlo mierniť a ľudí oblažiť a spokojnými učiniť.“

„Čo?“ povie neznaboh „náboženstvo, že dovede ľudí uspokojit? Vy ste zpiatočník, takúto filozofiu ja neprijímam.“

„Povedzte vy múdrejšiu a lepšiu a ja slozím klobúk pred vami.“ A čo náš neznaboh? Vypil ešte päť kriglov piva kelnerke nedal pokoj, spieval mrav urážajúce piesne, hrešil a grobianil, ani bečár a týmto spôsobom chcel každého naučiť modernej kultúre a vzdelanosti.

Naučenie: Naučme boháčov, veľkostatkárov a oplývajúcich láske a cítědnosti oproti chudobným a núdnym a jestli sa naučím nechoť prinúťme ich k tomu. Nielen rečníť, hubovať a iným rady dávať, ale ukázať dobročinnú ruku, to viac stojí, ako všetky vzletné, filozofické reči a bombasty, ktorými ľudia naduti obychajne len svoje „ja“ chcú brániť a iných zaslepovať. Čo pomôžu krásne reči chudobnému a hladnému: daj mu kus chleba a reči si ponechaj pre tých, ktorí majú a nedajú, na parády tisíce obracajú a ľud hladuje. Týmto by sa zišlo nie slovami, ale kladivom byť na srdce, aby bolo súcitnejšie, milosrdnejšie, láskavejšie k spolížnym a náboženstvo to i káže, ale čo z toho, keď to náboženstvo len úbohý ľud očúva a bruchopásy za nič nemajú a len vtedy užívajú, keď im už prihára a nebezpečie hrozí, vtedy jeho pravdami chcú hladných nasýtiť a sebe majetky a masné válovy i na ďaleko zabezpečiť. Po ovoci jejich, poznáte ich.“

Do Šaština a okolí!

Dávam všem cteným pánom občanom na známost, že som svoj

širačnický závod

založený r. 1881, od 1. Nov. t. r. presťahoval ku kláštoru naproti sv. Trojici (do prostredného zeleného krámu), a prosím ctených pánov odberateľov o ďalšiu dôveru a budem sa usilovať vždy s dobrým zbožím poslúžiť.

S úctou oddaný
Ferdinand Saitz
širačnický majster.

Vianočné hry!!!

- Narodenie Pána . . . 20 hal.
 - Vítazstvo Messiaša . . . 20 „
 - Príchod Spasiteľa . . . 25 „
- všetky 3 za 60 hal.
sú k dostaniu
u J. Teslíka v Skalici,
a u kníhkupecov.

„Potravný Spolok“ v SKALICI

Pánom včelárom!!!

uvádzame v známost, že sa vo veľkom i v malom kúpi

Med

tak kto ho má nech sa čo najskôr ohlási!

Ve prospech Ústředni Matice školské.

Humpolecké súkna a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a havolky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporučuje:

KAREL KOČIAN,
súkenický a prvý zasielateľský obchod v Humpoleci.

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

**Knihotlačiareň a nakladateľstvo
Jozefa Teslíka v Uh. Skalici**

odporúča sa et. pp. spisovateľom, farárom, pravotárom, obchodníkom atď. ku prevedeniu akýchkoľvek kníhotačiarских prác. — Pánom obchodníkom a potravným spolkom odporúča svoje patentné vrecká, jako bez firmy tak i s firmou v akejkoľvek reči. — Ďalej odporúča svoj bohatozásobný

knížný a papierový obchod,

modlacie knihy rozličné druhy, viazané i neviazané, všetky potreby pre knihárov, písacie a kreslicie potreby, písanky pre všetky školy, s menom patričnej školy a obce dľa objednávania atď.

Jediná dielna na Morave pre výrobu huslí!

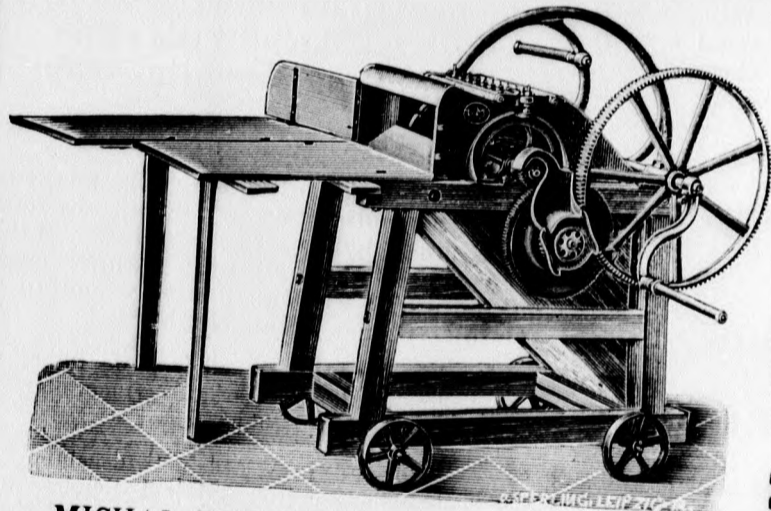

Josef Lidl, Brno, (Morava)
Zelý trh č. 11.
(ve vlastním domě)
Továrna výroba hudobných nástrojov.
18
Prisazný znalec c. k. zemského súdu.
Cenník na požiadanie zdarma.
Vývoz do všetkých dielov sveta.

Mydlo „Palacký“
je najlepšou českou výrobou.
Práca ľahká účinná prekvapujúca!
Prádo hieľe ako snáh!
Ján Vilímek,
továrň na mydla v LIPNIKU, nad Bečvou (Morava).

PÁNI HOSPODÁRI!

Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nam nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosahujú značnej dokonalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

- Mlátačky s oceľovými guľicovými ložiskami, ktoré idu o polovicu ľahšie, než ktorekoľvek iné.
- Zentrále dlanajnovších modellov. Zlepšené ražtáre. Výbor ne sečkovice amerického a anglického systému. Triery. Struhadlá na burgínu. Srotovníky na zrnó. Stroje na sítie. Pluhý a brány. Stroje na rezanie kapusty. Mačkadlá na syr, borievky a hlinu. Zelezné mangle na prádlo, decimálne váhy a stroje na lámánie stromovej kóry pre garbiarov.

Cenníky zasleť na žiadost zdarma a franco.

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodárskych strojov V BYTČI (Nagy Bittse.)

Kostolné sviece,

- pravé voskové, polvoskové, stearinové hladké i krásnené, stĺpky, sviečky obetné a stromkové, sviečky stearinové a parafínové tabulové, vozové lampášové, všetky druhy voskového zbožia, tiež perník struhací,

a jemný zákuskový, doporučuje najodborneji zuod kontinentu, firmy

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové zbozie a perník.

v Bystrici pod Hostýnem (Morava.)

Založeno r. 1858.

Odborné vysvedčenie z L'ublanc, Maria Cell, Mi Boleclavi, Parize. Dojenu Côte d' Or, Litomerice Prahy atď.

Zodpovedný redaktor: Dr. Pavel Blaho. Majiteľ a vydavateľ Jozef Teslík. Tlačou vlastnou.